

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, доцент
Оксана ЧЕБАН
«20» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Завідувач навчально-наукового
інституту біотехнологій та аквакультури,
Олена БЕЗАЛТИЧНА
«20» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Завідувача з науково-педагогічної та
методичної роботи

Вячеслав СЕДОВ

«20» серпня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 20 «ПОЛІТИКО-ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ»**

Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Галузь знань **Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»**

Спеціальності **Н2 «Тваринництво»**

Освітні програми **«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»,**

Структурний підрозділ **Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури**

Робоча програма з освітнього компонента «Політико-правова система України» для здобувачів освітньої програми «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», спеціальності Н2 «Тваринництво» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Розробник: кандидат політичних наук, доцент Микола САМУЙЛІК

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри суспільно-гуманітарних наук

Протокол від 26 серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри, доцент

Оксана ЧЕБАН

Гарант освітньої програми

Тетяна ПУШКАР

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна дисципліна»	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	<u>Спеціальність:</u> Н2 «Тваринництво» <u>Освітня програма:</u> «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»	Обов’язкова	
Модулів – 2	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
		1	1
		лекції	
—		16	6
		Лабораторні	
Загальна кількість годин		-	-
90 год.		Практичні, семінарські	
		14	4
		Самостійна робота	
		60	80
		Індивідуальні завдання:	
Тижневих годин для		-	

денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4		Вид контролю:	
		Залік	Залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30/60; для заочної форми навчання – 10/80.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента. Навчити здобувачів вищої освіти основам сучасного розуміння політики та права, їх взаємозв'язку.

Завдання освітнього компонента

Головними завданнями освітнього компонента є:

- формування у здобувачів вмінь і навичок в застосуванні знань з політико-правової теорії у професійній діяльності;
- розвивати творче мислення, теоретичне світорозуміння, здатність до самостійного вибору ціннісних орієнтацій, політичних переконань, почуття патріотизму, вміння визначати свою політичну позицію відповідно до Конституції України

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні положення теорії політики та права, історичні та методологічні основи розвитку політичної науки;
- розуміти сутність, структуру, функції політичної системи України;
- знати правову систему суспільства та її особливості в Україні.

Вміти:

- здійснювати політико-правовий аналіз актуальних сучасних проблем розвитку особистості, суспільства та ринкових аграрних відносин;
- використовувати отримані політико-правові знання при вирішенні завдань аграрного спрямування;
- обґрунтовано висловлювати свою власну позицію до сучасної суспільно-політичної ситуації, соціальних процесів у державі;
- аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її.

3. Компетентності та програмні результати навчання

В результаті вивчення освітнього компонента «Політико-правова система України» у здобувача вищої освіти формуються:

Інтегральна компетентність (ІК).

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів стандартів вищої освіти і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії ЗК3.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК10. Здатність самостійно діяти та ухвалювати рішення, дотримуючись недопущення корупції та не доброчесності

Програмні результати навчання:

ПРН4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу

ПРН7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

ПРН 24. Застосовувати набуті знання та навички у професійній діяльності, спілкуючись як державною, так і іноземною мовами

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усьо-го	у тому числі				усьо-го	у тому числі		
		лек	сем	мкр	с.р		лек	сем	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1									
Змістовий модуль1. Політична система України									
Тема 1. Теоретико-методологічні засади освітнього компонента «Політико-правова система України».	14	2		-	4	10	2		8
Тема 2. Історичні етапи становлення й розвитку світової політичної думки та	14	2	2	-	10	10			10

політичної системи суспільства.									
Тема 3. Політична влада.	10	2	-	-	6	10			10
Тема 4. Сучасна політична система України	10	2	2	-	8	16	2	2	12
Модульна контрольна робота №1	2	-	-	2	-				
Разом за змістовим модулем 1	44	8	4	2	30	46	4	2	40
Модуль 2									
Змістовний модуль 2. Правова система України									
Тема 5. Держава як центральний інститут політико- правової системи суспільства	10	2	2	-	6	10			10
Тема 6. Правова система України	11	2	1	-	8	14	2	2	10
Тема 7. Вибори як правова форма політичного процесу.	11	2	1	-	8	10			10
Тема 8. Громадсько - політичні об'єднання та рухи в політико-правовій системі України.	12	2	2	-	8	10			10
Модульна контрольна робота №2	2	-	-	2	-				
Разом за змістовим модулем 2	46	8	6	2	30	44	2	2	40
Разом	90	16	10	4	60	90	6	4	80

5. Зміст освітнього компонента

5.1. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Політична система України

Тема 1. Теоретико-методологічні засади освітнього компонента «Політико-правова система України»

Політика як суспільне явище. Виникнення політики як соціального явища. Правові концепції політики. Структура політики та характеристика її

елементів. Політична свідомість: сутність, структура (рівні: повсякденний і теоретичний), функціонування. Політична свідомість як сукупність політичних ідей, теорій, поглядів, почуттів, звичок, традицій, які існують в суспільстві. Політична психологія. Місце політики в системі суспільних відносин. Науковий статус освітнього компонента «Політико-правова система України» (об'єкт, предмет). Функції, методи дослідження освітнього компонента «Політико-правова система України» та його роль в житті суспільства.

Тема 2. Історичні етапи становлення й розвитку світової політичної думки та політичної системи суспільства

Виникнення та еволюція світової політичної думки. Головні етапи розвитку світової політичної думки та їх значення. Суспільно-політичні уявлення Давнього світу. Політична думка середніх віків. Політичні ідеї епохи Відродження. Фундатор політичної теорії Нового часу Н. Макіавеллі. Політична думка Нового часу. Виникнення та розвиток політичної науки та політичних систем у XIX - XX століттях. Нові уявлення про походження державної влади її засновники Томас Гоббс (1588–1679), Джон Локк (1632–1704), Жан-Жак Руссо (1712–1778). Внесок у розвиток політичної думки Шарль Луї Монтеск'є (1689 – 1755). Соціально-політична теорії XIX століття. Політичні концепції XX століття та на сучасному етапі.

Тема 3. Політична влада.

Політична влада як соціальне явище. Владні ресурси та їх характеристика. Суб'єктні ресурси влади. Економічні ресурси влади. Політичні ресурси влади. Соціальні ресурси влади. Основні ознаки політичної влади: публічність, легальність, верховенство, суверенність, моноцентричність, різноманітність ресурсів примусу, легітимність. Функціонування та легітимність політичної влади. Вклад в теорію легітимності влади М. Вебера. Політичні еліти: поняття, типологія. Класичні теорії політичних еліт (Г. Моска, В. Парето та Р. Міхельса). Політична влада України. Особливості функціонування.

Тема 4. Сучасна політична система України

Політична система як система взаємовідносин державних і недержавних соціальних інститутів. Політична система суспільства: сутність, структура. Головні політичні інститути суспільства та їх характеристика. Структура політичної системи: політичні відносини; держава; політичні партії, рухи; масові суспільні організації та об'єднання; групи тиску; засоби масової інформації; політичні принципи й норми; політична свідомість і культура. Політична система України. Особливості функціонування. Моделі функціонування політичної системи суспільства Т. Парсонса, Д. Істона. Типологія політичних систем суспільства Г. Алмонда. Функції політичних систем. Сутність, структура та функції політичної культури суспільства. Політична соціалізація суспільства, її агенти. Особливості функціонування в Україні.

Змістовий модуль 2. Правова система України

Тема 5. Держава як центральний інститут політико - правової

системи суспільства

Держава як організація публічної влади, сукупність взаємопов'язаних установ та організацій, які здійснюють управління суспільством. Держава як центральний інститут політико - правової системи суспільства. Теорії походження держави. Сутність, структура та функції держави. Форми державного правління. Монархія. Республіка та її різновиди. Особливості розвитку української держави. Державний устрій. Унітаризм та його запровадження в Україні. Федерація. Конфедерація: традиції та сучасність. Політичні режими. Поняття, сутність і типологія політичних режимів. Тоталітаризм. Авторитаризм. Правова держава та її розвиток в Україні.

Тема 6. Правова система України

Правова система України як сукупність взаємопов'язаних і узгоджених правових явищ, які функціонують для регулювання суспільних відносин та забезпечення правопорядку. Ключові елементи: система права, система законодавства, правова свідомість і правова культура, юридична практика. Основні елементи системи права: правові норми, правові принципи, галузі права, інститути права, підгалузі права. Закон – як нормативно-правовий акт. Типи законів. Ієрархія нормативних актів. Особливості правової системи України. Система законодавства України. Рівні нормативних актів в Україні: Конституція України, міжнародні договори, Закони України, підзаконні нормативно-правові акти.

Тема 7. Вибори як правова форма політичного процесу.

Поняття про вибори та їх місце в демократичній державі. Виборче право. Основні принципи функціонування виборчого права. Вибори та виборчі системи, їх роль у функціонуванні демократії. Мажоритарна виборча система. Мажоритарна виборча система відносної більшості. Мажоритарна виборча система абсолютної більшості. Пропорційна виборча система. Змішана виборча система та її запровадження в Україні. Історія виборів: виборчі системи в Україні. Виборчий кодекс України. Особливості виборчого процесу в Україні. Пропорційна виборча система із відкритими списками: новація Виборчого кодексу.

Тема 8. Громадсько – політичні об'єднання та рухи в політико-правовій системі України.

Політичні партії у політичній системі суспільства. Особливості їх розвитку в Україні в умовах війни. Походження, сутність та функції політичних партій. Класифікація політичних партій. Партійні системи та їх типи. Законодавство України про політичні партії. Особливості формування партійної системи в Україні. Громадські об'єднання та рухи, їх сутність та роль у політичному житті суспільства. Законодавство України про громадські об'єднання. Особливості розвитку громадських об'єднань в Україні в умовах війни.

5.2. Теоретичний зміст освітнього компонента (курс лекцій)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекційних занять і орієнтовний перелік питань
-------	--

Змістовий модуль 1. Політична система України	
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні засади освітнього компонента «Політико-правова система України» (2 год.) 1. Політика як соціальне явище. 2. «Політико-правова система України» як освітній компонент.
2	Тема 2. Історичні етапи становлення й розвитку світової політичної думки та політичної системи суспільства. (2 год.) 1. Становлення і розвиток світової політичної думки. 2. Виникнення та розвиток політичних наук і політичних систем у XIX - XX століттях.
3	Тема 3. Політична влада (2 год.) 1. Політична влада як соціальне явище. 2. Функціонування та легітимність політичної влади.
4	Тема 4. Сучасна політична система України 1. Сутність, структура політичної системи суспільства. 2. Особливості політичної системи України.
Змістовий модуль 2. Правова система України	
5	Тема 1. Держава як центральний інститут політико - правової системи суспільства (2 год.) 1. Сутність, структура та функції держави. 2. Форми державного правління та державного устрою.
6	Тема 2. Правова система України (2 год.) 1. Сутність, структура правової системи суспільства. 2. Особливості правової системи України..
7	Тема 3. Вибори як правова форма політичного процесу (2 год.) 1. Вибори та виборчі системи. 2. Типи виборчих систем. Особливості виборчої системи сучасної України.
8	Тема 4. Громадсько - політичні об'єднання та рухи в політико-правовій системі України. (2 год.) 1. Політичні партії у політико- правової системі України. 2. Громадські організації та рухи, їх сутність та роль у політичному житті суспільства.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекційних занять і орієнтовний перелік питань
Змістовий модуль 1. Політична система України (4)	
1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади освітнього компонента «Політико-правова система України» (2 год.) 1. Політика як соціальне явище. 2. «Політико-правова система України» як освітній компонент.
2	Тема 2. Сучасна політична система України (2 год.) 1. Сутність, структура політичної системи суспільства.

	2. Особливості політичної системи України.
Змістовий модуль 2. Правова система України	
3	Тема 3. Правова система суспільства (2 год.) 1. Сутність, структура правової системи суспільства. 2. Особливості правової системи України..

5.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин Денна форма навчання	Кількість годин Заочна форма навчання
Змістовий модуль 1. Політологія та її історія			
1	Виникнення та еволюція світового політичного процесу	2	-
2	Політична влада та політична система суспільства. Особливості їх функціонування в Україні	2	2
3	Модульна контрольна робота № 1	2	2
	Разом	6	-
Змістовий модуль 2. Теорія політики			
4	Держава як центральний інститут політико-правової системи суспільства. Особливості розвитку української держави.	2	-
5	Правова система суспільства її сутність, структура, особливості в Україні.	2	2
6	Громадсько - політичні об'єднання, вибори та виборчі системи в Україні.	2	-
7	Модульна контрольна робота № 2	2	-
	Разом	8	2
	Всього за дисципліну	14	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин Денна форма навчання	Кількість годин Заочна форма навчання
----------	----------------------	---	---

Змістовий модуль 1. Політологія та її історія			
1	Тема 1. Створити опорний конспект лекції: "Історичні етапи розвитку світової політичної думки".	10	10
2	Політичні погляди Платона, Арістотеля, Фоми Аквінського, Ніколло Макіавеллі, Томаса Гоббса, Джона Локка, Шарль Луї Монтеск'є, Жан-Жака Руссо та їх характеристика.	10	10
3	Тема 3. Політична влада та типологія політичної системи суспільства 1. Класичні теорії політичних еліт (Г. Моска, В. Парето та Р. Міхельса). 2. Типологія політичної системи суспільства (Г. Алмонда).	12	10
4	Політична культура суспільства 1. Сутність, структура та функції політичної культури. 2. Політична соціалізація.	8	10
	Разом	30	40
Змістовий модуль 2. Теорія політики			
5	Тема 5. Типологія сучасних політичних режимів та їх характеристика 1. Авторитаризм. 2. Тоталітаризм. 3. Демократія	8	8
6	Правова держава та громадянське суспільство 1. Становлення й розвиток правової держави. 2. Сутність, структура та функціонування громадянського суспільства.	6	8
7	Тема 7. Законодавство України про регуляцію політичного життя 1. Конституція України (Розділи IV, VI) 2. Закон України «Про політичні партії в Україні». 3. Закон України «Про громадські об'єднання».	8	8
8	Тема 8. Виборчий кодекс України про вибори та виборчі системи у сучасній Україні. Закон України від 19.12.2019 № 396-IX. 1. Вибори Президента України. 2. Вибори Депутатів Верховної Ради України.	8	16

	Разом	30	40
	Всього	60	80

5.5. Індивідуальні завдання

1. Генезис політичних ідей в історії цивілізації.
2. Біхевіоризм як основний метод політичних досліджень.
3. Роль політики в житті сучасного суспільства.
4. Громадсько - політичні погляди Конфуція.
5. Політичні погляди Арістотеля.
6. Соціально-політичні погляди М. Грушевського та їх значення у розвитку політичної думки в Україні.
7. Теорія «Зсуву влади» Е. Тоффлера..
8. М. Вебер про типи влади.
9. Пилип Орлик та його Конституція.
10. М. Драгоманов – засновник політичної науки в Україні.
11. Радянська номенклатура як політична еліта.
12. Поняття й ознаки бюрократії. Концепція бюрократії М. Вебера.
13. Політична еліта як основний суб'єкт політичної влади.
14. Політичний клієнтелізм: історія і сучасність.
15. Меритократія як соціальне явище.
16. Історичні етапи становлення і розвитку виборчого процесу.
17. Основні етапи розвитку української державності.
18. Інститут президентства в сучасному світі.
19. Тенденції розвитку державності в сучасному світі.
20. Український федералізм: історія та сучасність.
21. Український парламентаризм: історія та сучасність.
22. Сучасний український лібералізм.
23. Фашизм як відкрита терористична диктатура.
24. Громадянське суспільство: еволюція та історичні форми.
25. Становлення правової держави в Україні.
26. Становлення громадянського суспільства в Україні.
27. Партійні системи: розвиток, основні сучасні різновиди.
28. Порівняльний аналіз партійних систем у країнах СНД.
29. Аналіз партійних систем у розвинених і перехідних суспільствах.
30. Характеристика політичних партій в сучасній Україні.
31. Громадські об'єднання в Україні.
32. Вибори президента України.
33. Вибори президента США.
34. Прямі та непрямі політичні вибори.
35. Вибори президента США.

6. Методи навчання

Викладання освітнього компонента «Політико-правова система України» здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських занять. Передбачається участь здобувачів у теоретичних конференціях, виступах з доповідями. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуальних науково-дослідних завдання (ІНДЗ).

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам придбати теоретичні знання з основних проблем освітнього компонента, розуміння сутності основних категорій і понять;
- участь в семінарських заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента;
- виконання самостійної роботи.

Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, інформаційних ресурсів.

Під час проведення лекційних і семінарських застосовують словесні, інноваційні, наочні та практичні методи навчання.

Найбільш часто на лекціях використовується пояснювально-ілюстративний метод з елементами проблемного підходу. Лекційний курс ведеться з використанням мультимедійної техніки, що дозволяє демонструвати основні таблиці, схеми, що розкривають зміст конкретної теми. Відповідність програмних результатів та методів навчання зазначено у таблиці 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Таблиця 1.

Результати навчання	Методи навчання
ПРН4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу	Лекції, семінарських заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»)
ПРН7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних	Лекції, семінарських заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда,

технологій.	дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»)
ПРН 21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.	Лекції, семінарських заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»)
ПРН 24. Застосовувати набуті знання та навички у професійній діяльності, спілкуючись як державною, так і іноземною мовами	Лекції, семінарських заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»)

7. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Політико-правова система України» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	

82-89	B	Добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3. Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістового). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовий модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.2).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою суспільно-гуманітарних наук.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів

суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т. ін., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.).

Кількість балів, що може отримати здобувач вищої освіти за змістовий модуль, може бути різною і встановлюватися для кожного змістового модуля (в залежності від значимості змістового модуля) з урахуванням того, що підсумкова оцінка не може перевищувати 90 балів. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

Таблиця 3.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100		відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано

82 89	-	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 81	-	добре	Здобувач вищої освіти вмів зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 73	-	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 63	-	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 59	- FX	незадовільно з	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом	Низький (рецепти)	не задові	не зарахов

		можливістю повторного складання семестрового контролю	на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	вно-продуктивний)	льно	ано
1 - 34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, що включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістові модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків –	активна участь в роботі наукового гуртка кафедри

	4 бали	
	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)								Сума		
Бал за модулі (змістові модулі) (всього 0-90)									Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього 0-5)
Змістовий модуль 1 (ЗМ 1) ПК - 45				Змістовий модуль 2 (ЗМ 2) ПК - 45				0-5	0-5	100
T1 10	T2 10	T3 10	T4 15	T5 10	T6 10	T7 10	T8 15			
Модульний				Модульний						

контроль - 45	контроль - 45			
Б_{зм} = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2				

* Т1,Т2,Т3.....- теми змістовного модуля

Відповідно до «Положення про систему оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента. У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування

8. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з освітнього компонента «Політико-правова система України» для здобувачів освітньої програми «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» спеціальності Н2 «Тваринництво за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. (24 с). Розробник доцент Самуйлік М. М.

2. Індивідуальний план вивчення освітнього компонента «Політико-правова система України» для здобувачів освітньої програми «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» спеціальності Н2 «Тваринництво за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (5 с). Розробник доцент Самуйлік М. М.

3. Електронний курс освітнього компонента «Політико-правова система України» на платформі Moodle. 100 с.

4. Мультимедійні презентації з освітнього компонента «Політико-правова система України» для здобувачів освітньої програми «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» спеціальності Н2 «Тваринництво за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

9. Рекомендована література

Базова

1. Гелей С. Д. Рутар С. М. Політологія. Навчальний посібник. Вид. 8-ме, перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 348 с.

2. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.

3. Погорілий Д. Є. Політологія: кредитно – модульний курс. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
4. Політологія. Підручник. 3-е вид. / Антоненко В. Г. та ін.; за ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 568 с.
5. Політологія. Підручник. / за ред. М. П. Требіна Харків: Право, 2018. 460 с.
6. Самуйлік М.М., Чебан О.М. та ін. Політологія: дистанційний курс. Навчальний посібник / За ред. М. М. Самуйліка. Одеса: ТЕС, 2022. 164 с.
7. Теорія держави і права : навчальний посібник / Крестовська Н.М., Матвеєва Л.Г., Тицька Я О., Атаманова Н.В., Арабаджи Н.Б. Одеса: Міжнародний гуманітарний ун-т. 2021. 193 с.

Допоміжна

1. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
2. Крижна В.В. Політико-правова система сучасної України.
URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/55-1.pdf> (дата звернення: 25.04.2025).
3. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / Коваль І. М., Ануфрієв Л. О., Брусіловська О. І. та ін. Харків: Фоліо, 2012. 414 с.
4. Політологія. Навчальний посібник / Саєнко І. В. та ін.; за ред. М. М. Самуйліка. Одеса: «Військова академія», 2012. 120 с.
5. Прикладна політологія. Навчальний посібник. / Бойко О. Д. та ін.; за ред. В.П. Горбатенка. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 472 с.
6. Самуйлік М. М. Політична відповідальність суспільства. Монографія. Одеса: ВМВ, 2010. 175 с.
7. Самуйлік М.М. Інститут політичної відповідальності держави та його сучасні гібридні деформації / Політикус. Науковий журнал. Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського. Випуск 2, 2018. С. 61-65.
8. Самуйлік М.М. Політична відповідальність громадянського суспільства та її гібридні деформації в сучасних умовах / Політикус. Науковий журнал. Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського. Випуск 3, 2019. С. 50-54.
9. Самуйлік М. М., Саєнко І. В., Остапчук Т. С., Остапчук Л. Україна в контексті європейської безпеки: підсумки і перспективи / Політикус. Науковий журнал. Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського. Випуск 2, 2024. С. 85–94.
10. Самуйлік М.М., Саєнко І. В. Проблема політичної відповідальності держави в умовах війни. // Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів / Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 30 квітня 2024 року. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.

Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2024. С. 73–75.

11. Історія виборів: виборчі системи в Україні.

URL: <https://www.oporua.org/vybory/istoriia-viboriv-viborchi-sistemi-v-ukrayini-22821a> (дата звернення: 25.04.2025).

10. Інформаційні ресурси

1. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 № 396-IX / Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20/print> (дата звернення: 20.08.2025).

2. Європейський Союз.

URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Європейський_Союз (дата звернення: 25.04.2025).

3. Конституція України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 25.04.2025).

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.

URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 25.04.2025).

4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого.

URL: <http://nplu.org/> (дата звернення: 25.04.2025).

5. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI. / Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>. (дата звернення: 20.08.2025).

6. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року N 2365-III. / Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14/print>. (дата звернення: 25.08.2023).

7. Репозиторій ОДАУ. URL: ib.osau.edu.ua/jspui/ (дата звернення: 25.04.2025).

8. Угода про асоціацію між Україною та ЄС.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 25.04.2025).

9. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи No1-2 (187-188) 2022.

URL: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf (дата звернення: 25.04.2025).

10. Українська електронна бібліотека.

URL: <http://w.w.w.biblioteka.org.ua>